

Inhoud

Woord vooraf	11
Redactionele inleiding. Personalisme als relatief begrip	13
TIMO SLOOTWEG	
Inleiding	13
Filosofie en de persoon	14
Athene en Jeruzalem	16
Het Duitse idealisme en de enkeling bij Kierkegaard	18
De boom der kennis en de zondeval	19
Personalisme in de twintigste eeuw	20
De actualiteit van het personalisme	22
Over de waardigheid van de persoon	23
Persoon en geweten bij Paul Scholten	25
TIMO SLOOTWEG	
Inleiding	25
De rechterlijke beslissing	27
Idee of Persoon / Idealisme en Personalisme	30
Uit de schaduw van de boom der kennis	35
De waarheid als ontmoeting	39
Het recht van de naaste	44
Slotbeschouwing	50

Waardenethiek en personalisme bij Scheler	57
BAS HENGSTMENGEL	
Inleiding	57
Fenomenologie	60
Materiële waardenethiek	65
Persoon	67
Waarden	69
Liefde	73
Slotbeschouwing	74
Miguel de Unamuno: Don Quichot en het tragisch quichottisme	77
TIMO SLOOTWEG	
Inleiding	77
Nietzsche over Don Quichot	80
Unamuno's worsteling met het einde	81
Nietzsche en Unamuno	82
Het verlangen naar onsterfelijkheid	88
Unamuno's opvatting van het geloof	91
Unamuno, Pascal en Kierkegaard	94
Apocatastasis	100
Feit, fictie en filosofie: Don Quichot	104
Nooit meer slapen	109
Slotbeschouwing	112
Ludwig Klages: persoonlijkheid tussen zelfhandhaving en zelfovergave	117
RICO SNELLER	
Inleiding	117
Geest en ziel	119
Persoonlijkheid	122
Persoonlijkheidstypen	128
Persoonlijke overgave	131
Slotbeschouwing	134

Martin Buber: mens-zijn als dialoog en de vraag naar de ontmoeting in het recht	135
CLAUDIA BOUTELIGIER	
Inleiding	135
Houding en werkelijkheid	139
De staat en het midden	152
Recht en ontmoeting?	157
Slotbeschouwing	161
Persoon en Europa in het denken van Romano Guardini	163
STEFAN WAANDERS	
Inleiding	163
'Ganzheit denken'	165
'Heimat im Geschichtlichen'	168
Persoon	171
Wereld	175
Postmoderniteit en persoon	177
Slotbeschouwing	179
De mens als open plaats: Karl Jaspers en het personalisme	185
JOZEF WAANDERS	
Inleiding	185
Het statuut van de existentiële filosofie: zelf-zijn	186
Verzet tegen de objectivering van de mens	190
Wijzgerig geloof: existentie en transcendentie	196
De ander: communicatie en politiek	201
Slotbeschouwing	205

Liefde is een federatie: het personalisme van Denis de Rougemont 209

GER GROOT

Inleiding	209
Geboorte van het personalisme	212
Protestantse wending	214
Roeping	217
Incarnatie	219
Engagement	221
Een <i>diesseitige</i> liturgie	223
De mythe van de liefde	226
Misverstand	228
Duivel	230
Federalisme	233
Slotbeschouwing	236

Verbinding en personalisme bij Mounier 241

BAREND TENSEN

Inleiding	241
Voorbij het denken in toevallige eenheden	242
Herwaardering van het zelf-begrijpen	245
De notie van het engagement en de Ander	250
Slotbeschouwing	256

Simone Weil en de (on)vermijdelijkheid van de persoon 259

LAETITIA HOUBEN

Inleiding	259
Vrijheid en wetmatigheid: 'de natuur bevelen door haar te gehoorzamen'	262
De 'tirannie' van de persoon	266
Het ongeluk en ontschepping	269
Zelfvernietiging	272
De onvermijdelijkheid van het ik?	275
'Ja' zeggen door 'nee' te zeggen	277
Slotbeschouwing	280

Emmanuel Levinas en de ambiguïteit van de politiek 285

LUC ANCKAERT

Inleiding	285
De politiek en de messiaanse tijd	285
De onmenselijkheid en de vestiging van de subjectiviteit	287
Politiek als georganiseerd eigenbelang en het lijden als failliet van de subjectiviteit	292
Een ethische socialiteit	295
De fundamentele ambiguïteit van de georganiseerde politiek	302
Slotbeschouwing	304

Paul Ricoeur: een kleine ethiek voor grote vragen 307

DRIES DEWEER

Inleiding	307
Hermeneutische fenomenologie van de persoon	308
Ethiek en moraal	311
De primauteit van de ethiek	312
De moraal als zeef	316
Praktische wijsheid op het institutionele niveau	321
Praktische wijsheid op het interpersoonlijke niveau	324
Praktische wijsheid in de autonomie	326
Slotbeschouwing	329

Mohamed Aziz Lahbabi: de islam zal personalistisch zijn of niet zijn 333

HANS VAN CROMBRUGGE

Inleiding	333
Korte levensschets	336
Waarom personalisme?	338
Realistisch personalisme	339
Cultuurfilosofisch personalisme	342
Islamitisch personalisme	346
'Demainisme' of personalisme van de derde wereld en de wereld van morgen	349
Slotbeschouwing	352

Emmanuel Houssets concept van persoon: het zelf als exil	357
FRITS DE LANGE	
Inleiding	357
Liminaliteit: alles is altijd in beweging	359
Het zelf: een eiland of een reis? Een herlezing van Augustinus	365
Innerlijkheid als exil	369
Het personalisme en Heidegger voorbij	373
Slotbeschouwing	377
Persoonsregister	379
Personalia	381